Prima instanță: Judecătoria Chișinău (sediul Central), judecător Stratan Vitalie
Dosarul nr. 2ai-5/25 (2-22165808-02-2ai-17012025)

D E C I Z I E

28 septembrie 2026 mun. Chişinău

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în materie de insolvabilitate, reorganizare și dizolvare a persoanelor juridice al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Centru

În componenţa:
Preşedintelui completului, judecătorul Sîrbu Victoria
Judecătorilor Cașcaval Andrei și Bagrin Lucia

examinând, fără citarea părţilor, cererea de apel declarată de către Rusu Natalia, împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău (sediul Central) din 11 noiembrie 2024, în cauza de insolvabilitate la cererea depusă de lichidatorul debitorului SRL „Lupuşor Grup” în procedură simplificată a falimentului, Irina Selevestru împotriva Nataliei Rusu cu privire la atragerea la răspundere subsidiară a membrului organelor de conducere a debitorului și încasarea sumei,

C O N S T A T Ă:

Circumstanțele cauzei:

În procedura Judecătoriei Chișinău (sediul Central) s-a aflat cauza de insolvabilitate intentată în privința debitorului SRL „Lupușor Grup” în procedură simplificată a falimentului.

Prin încheierea Judecătoriei Chișinău (sediul Central) din 14 noiembrie 2022, a fost admisă spre examinare cererea introductivă depusă de creditorul SRL „Almaian” privind intentarea procesului de insolvabilitate față de SRL „Lupușor Grup”, fiind dispuse măsuri de asigurare și desemnată în calitate de administrator provizoriu Selevestru Irina.

Ulterior, prin hotărârea aceleiași instanțe din 8 februarie 2023, s-a intentat procesul de insolvabilitate în privința debitorului SRL „Lupușor Grup”, administratorul autorizat Irina Selevestru a fost desemnată în funcția de lichidator.

La 26 iunie 2024, lichidatorul Irina Selevestru a depus cerere de chemare în judecată împotriva pârâtei Rusu Natalia (care a deținut calitatea de administratoare și asociat unic de la fondarea societății la 05.09.2019 și până la intentarea procesului), solicitând atragerea acesteia la răspundere subsidiară și încasarea din contul ei în beneficiul masei debitoare a sumei de 1 407 620,37 MDL, reprezentând totalul creanțelor validate în tabelul definitiv consolidat (creanțe de rangul III la bugetul public – 577 302,21 MDL, creanțe chirografare de rangul V – 597 202,94 MDL și creanțe de rangul VI – 233 115,22 MDL).

În sprijinul cererii de atragere la răspundere subsidiară, lichidatorul a invocat neîndeplinirea atribuțiilor legale de către pârâtă și incidența temeiurilor prevăzute la art. 248

alin. (1) lit. e), f), h) și i) din Legea insolvabilității nr. 149/2012:

1.Ținerea unei contabilități contrare legii și lipsa actelor contabile (art. 248 alin. 1 lit. e) – axat pe actul de control fiscal nr. 5-723549 din 10.03.2023 și pe decizia SFS nr. 773/1422 din 12.04.2023, părin care s-a constatat lipsa totală a evidenței contabile pentru perioada 11.09.2019–31.01.2023;

2.Neasigurarea integrității documentelor și neprezentarea la solicitare a registrelor contabile, generând obligații fiscale suplimentare calculate la buget de peste 380 000 MDL și sancțiuni contravenționale/fiscale. Totodată, pârâta nu a transmis lichidatorului documentația financiar-contabilă și ștampila societății;

3.Dispunerea continuării unei activități prejudiciabile (art. 248 alin. 1 lit. f) – reflectat prin faptul că deși firma înregistra restanțe la plată și pierderi încă din anul 2021 (acumulând datorii neachitate față de furnizori precum SRL „Almaian"), pârâta continua activitatea economică.

Mai mult, la 5 mai 2023, în cadrul inventarierii efectuate la subdiviziunea „Wolf Bar" din s. Ratuș, r-nul Criuleni, comisia a constatat că administratoarea a ridicat aparatele de casă ale SRL „Lupușor Grup" și le-a înlocuit cu cele ale unei alte firme („Dual-Fruct" SRL), constatându-se totodată lipsa nejustificată a unor stocuri de mărfuri în valoare de 502 798 MDL, precum și lipsa disponibilităților bănești raportate anterior la BNS.

4.*Nedepunerea cererii introductive în termenul legal (art. 248 alin. 1 lit. h)* – ce a condiționat incapacitatea de plată, survenită la 1 aprilie 2022 (după neachitarea facturilor din noiembrie–decembrie 2021 față de SRL „Almaian"), iar pârâta nu și-a îndeplinit obligația legală de a depune cerere introductivă în termen de 30 de zile, procesul fiind inițiat la 11 noiembrie 2022 la cererea creditorului.

Poziția instanței de fond:

Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul Central) din 11 noiembrie 2024, s-a admis cererea depusă de lichidatorul debitorului SRL „Lupuşor Grup" în procedură simplificată a falimentului, Irina Selevestru împotriva Nataliei Rusu cu privire la atragerea la răspundere subsidiară a membrului organelor de conducere a debitorului și încasarea sumei.

S-a atras la răspundere subsidiară administratorul statutar și asociatul Natalia Rusu al debitorului insolvabil SRL „Lupuşor Grup" în procedură simplificată a falimentului.

S-a încasat din contul Nataliei Rusu în contul debitorului insolvabil SRL „Lupuşor Grup", suma de 1 407 620,37 lei, cu titlu de creanțe validate în cadrul procesului de insolvabilitate în privința debitorului.

S-a încasat din contul Nataliei Rusu în beneficiul Statului taxa de stat în mărime de 42 778,58 lei.

Solicitarea apelantei:

Nefiind de acord cu soluția primei instanțe, la 3 ianuarie 2025, Rusu Natalia a depus apel împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău (sediul Central) din 11 noiembrie 2025, solicitând repunerea în termen a cererii de apel, amânarea plății taxei de stat pentru depunerea cererii de apel, admiterea apelului, casarea hotărârii instanței de fond, cu adoptarea unei noi decizii de respingere a cererii.

Argumentele apelului:

În motivarea detaliată a cererii de apel și a completărilor depuse, apelanta Rusu Natalia, prin reprezentantul său, avocatul Iosip Andrei, a dezvoltat pe larg următoarele argumente de fapt și de drept.

A invocat o serie de motive temeinice de ordin procedural și de fond care afectează grav legalitatea hotărârii atacate.

În privința cererii de repunere în termenul de apel, apelanta a învederat că a luat cunoștință despre existența hotărârii Judecătoriei Chișinău (sediul Central) din 11 noiembrie 2024 abia la data de 20 decembrie 2024, direct de la executorul judecătoresc, în momentul în care i-au fost aduse la cunoștință actele de executare silită pornite în baza titlului executoriu eliberat pe cauza dată.

Potrivit argumentelor prezetate de către apelantă, această situație s-a datorat culpei exclusive a primei instanțe, care a încălcat prevederile imperative ale art. 236 alin. (4) din Codul de procedură civilă, ce stabilesc expedierea obligatorie a copiei de pe dispozitivul hotărârii către părți în termen de cel mult 5 zile de la pronunțare.

De asemenea, avocatul Iosip Andrei, acționând în interesele apelantei Rusu Natalia, a susținut că prima instanță a expediat dispozitivul abia la 19 noiembrie 2024, depășind termenul legal și, mai mult de atât, a transmis actul la o adresă greșită din satul Fârlăteni, raionul Căușeni, punând-o pe apelantă în imposibilitate obiectivă de a afla în timp util despre soluția adoptată.

În continuare, avocatul apelantei, a invocat vicierea gravă și fundamentală a procedurii de citare și înștiințare pentru ședințele de judecată, cu încălcarea flagrantă a prevederilor art. 102 și art. 105 din Codul de procedură civilă.

A subliniat că prima instanță nu a întreprins măsuri de verificare a reședinței efective a pârâtei, expediind toate citațiile procesuale exclusiv la adresa din raionul Căușeni, deși Rusu Natalia are reședința stabilă și locuiește efectiv în municipiul Chișinău, strada Calea Orheiului nr. 107, ap. 64.

Sub aspectul dovezilor de înmânare existente la dosar, apelanta a evidențiat că avizul poștal de recepție a citației pentru ședința din 11 noiembrie 2024 conține doar o semnătură ilizibilă din partea unei terțe persoane purtând numele de familie ”Vicol”.

De asemenea, procesul-verbal de înmânare nu conține nicio mențiune referitoare la calitatea acestei persoane, gradul de rudenie sau raportul de conviețuire cu pârâta, fapt ce contravine normelor imperative ale art. 105 alin. (2) din Codul de procedură civilă și atrage nulitatea absolută a dovezii de recepție, neexistând nicio probă că citația a ajuns vreodată în posesia sau la cunoștința apelantei.

Un alt argument esențial invocat în cererea de apel vizează abaterea gravă a instanței de fond de la regulile de desfășurare a procesului civil prin trecerea imediată la examinarea în fond a cauzei chiar în prima ședință fixată pentru pregătire.

Apelanta a arătat că ședința din 11 noiembrie 2024 a fost stabilită și notificată oficial ca fiind o ședință de pregătire a cauzei pentru dezbateri judiciare.

Consecvent, Rusu Natalia, a remarcat că fără a respecta etapele procesuale și în lipsa ultimei care nu a fost legal citată, prima instanță a trecut direct la examinarea în fond și a pronunțat hotărârea chiar în prima ședință.

Apelanta, a insistat că a fost privată integral de garanțiile fundamentale ale dreptului la un proces echitabil, fiindu-i încălcat dreptul de a depune referință, de a invoca excepții

procesuale, de a contesta dovezile lichidatorului, de a prezenta probe în apărare și de a furniza explicații detaliate privind gestiunea contabilă și stocurile societății.

Această încălcare atrage aplicarea directă a art. 388 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură civilă, norma dată instituind un temei incondiționat de casare a hotărârii cu trimiterea cauzei spre rejudecare atunci când judecarea s-a făcut în lipsa unui participant neînștiințat în modul stabilit de lege.

În susținerea legalității pretențiilor sale de casare cu trimitere spre rejudecare, apelanta a făcut trimitere directă la practica judiciară constantă a Curții de Apel Chișinău, invocând ca jurisprudență de referință încheierea din 11 iunie 2024 pronunțată în dosarul nr. 2ai-172/24.

În acea cauză, având un obiect identic de atragere la răspundere subsidiară, instanța de apel a statuat cu valoare de principiu că recepționarea citațiilor de către persoane terțe neidentificate, cumulată cu necomunicarea în termen a dispozitivului și examinarea intempestivă în fond a cauzei, reprezintă o încălcare esențială a dreptului la apărare și a dreptului la un proces echitabil prevăzut de art. 6 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului, impunând *de plano* desființarea hotărârii primei instanțe și rejudecarea cauzei de la faza incipientă.

În cele din urmă, sub aspectul fondului dreptului material, apelanta a adus argumente critice împotriva concluziilor primei instanțe privind atragerea sa la răspundere subsidiară pentru întreaga sumă a creanțelor de 1 407 620,37 MDL.

Apelanta, a susținut că soluția instanței de fond este vădit neîntemeiată, lipsită de suport probatoriu direct și bazată pe simple prezumții formulate de lichidator, iar lipsa posibilității de a participa la dezbateri a împiedicat-o să demonstreze că survenirea incapacității de plată a debitorului s-a datorat unor factori economici obiectivi și conjuncturali de pe piață, iar nu unor acțiuni intenționate, de rea-credință sau de fraudare a creditorilor.

Rusu Natalia, a arătat că nu există o legătură de cauzalitate directă între omisiunile privind evidența contabilă sau pretinse deosebiri la stocurile de mărfuri și insolvabilitatea societății, iar imputarea întregului pasiv al debitorului fără o cercetare judecătorească contradictorie înfăptuiește o gravă nedreptate.

Poziția intimatului pe marginea apelului:

În adresa lichidatorului SRL „Lupușor Grup”, Selevestru Irina, a fost expediată înștiințarea cu propunerea de a se expune pe marginea cererii de apel, însă nu a fost înregistrată nici o referință.

Termenul de declarare a apelului:

Conform art. 8 alin. (1) din Legea insolvabilității, nr. 149 din 29 iunie 2012, hotărârile instanței de insolvabilitate pot fi atacate cu apel în termen de 15 zile de la data pronunțării dispozitivului, cu excepțiile prevăzute în prezenta lege.

Din actele cauzei rezultă că hotărârea contestată a fost emisă la 11 noiembrie 2024, iar cererea de apel a fost depusă la 3 ianuarie 2025 (f. d. 61).

Însă, prin cererea de apel, Rusu Natalia a solicitat și repunerea în termen de declarare a apelului și în baza încheierii Curții de Apel Centru din 16 martie 2026, a fost admisă repunerea în termen și apelul declarat de către Rusu Natalia împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău sediul Central din 11 noiembrie 2024, se consideră depus în termen.

Aprecierea instanţei de apel:

Analizând legalitatea şi temeinicia hotărârii contestate, prin prisma argumentelor invocate în cererea de apel şi a materialelor din dosar, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în materie de insolvabilitate, reorganizare și dizolvare a persoanelor juridice al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Centru consideră că apelul urmează a fi admis, cu restituirea cauzei spre rejudecare în prima instanță în alt complet de judecată, reieşind din următoarele considerente.

În conformitate cu art.1 alin.(4) din Legea insolvabilității nr.149 din 29 iunie 2012, procesul de insolvabilitate se desfășoară în conformitate cu prevederile Codului de procedură civilă și cu cele ale prezentei legi.

Potrivit dispozițiilor art.8 alin.(6) și (7) din Legea insolvabilității, (6) Cererile de apel se examinează în procedură scrisă, în termen de până la 60 de zile de la data intentării procedurii de apel, în condițiile examinării cauzei în primă instanță. Instanța de apel poate dispune citarea participanților la proces dacă apreciază acest fapt ca fiind necesar. Cererile de apel și de recurs se examinează în modul prevăzut de Codul de procedură civilă, cu excepțiile stabilite în prezenta lege. (7) Deciziile instanței de apel nu se supun recursului, fiind definitive și irevocabile de la data pronunțării.

În conformitate cu art.385 lit.d) Codul de procedură civilă, instanța de apel, după ce judecă apelul, este în drept să admită apelul, să caseze hotărârea primei instanțe și să trimită pricina spre rejudecare în primă instanță doar în cazul în care s-au încălcat temeiurile prevăzute la art.388 alin.(1) lit.d) și i). La solicitarea participanţilor la proces, instanţa de apel poate trimite cauza spre rejudecare în prima instanță doar o singură dată, în cazul prevăzut la art. 388 alin. (1) lit. b);

Potrivit prevederilor art.388 Codul de procedură civilă (1) hotărîrea primei instanțe urmează a fi casată, independent de argumentele cererii de apel, dacă: a) cauza a fost judecată de un complet de judecată compus ilegal; b) cauza a fost judecată de instanță în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată; c) în judecarea cauzei au fost încălcate regulile cu privire la limba procesului; d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane neantrenate în proces; f) hotărîrea nu este semnată de judecător sau de cineva din judecători ori hotărîrea este semnată nu de acel judecător sau de acei judecători care sînt menționați în hotărîre; g) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată; h) în dosar lipsește procesul-verbal privind efectuarea unui act procedural; i) cauza a fost examinată cu încălcarea competenței jurisdicționale. (2) Săvîrșirea altor încălcări decît cele consemnate la alin.(1) constituie temeiul casării hotărîrii numai dacă ele au dus sau au putut duce la soluționarea eronată a cauzei.

Potrivit art. 373 din Codul de procedură civilă, (2) În limitele apelului, instanţa de apel verifică circumstanţele şi raporturile juridice stabilite în hotărîrea primei instanţe, precum şi cele care nu au fost stabilite, dar care au importanţă pentru soluţionarea cauzei, apreciază probele din dosar şi cele prezentate suplimentar în instanţă de apel de către participanţii la proces.

În conformitate cu art. 118 alin. (3) Cod de procedură civilă, circumstanțele care au importanță pentru soluționarea justă a pricinii sunt determinate definitiv de instanța judecătorească pornind de la pretențiile şi obiecțiile părților şi ale altor participanți la proces, precum şi de la normele de drept material şi procedural ce urmează a fi aplicate.

În conformitate cu art. 130 alin. (2), (3), (4) Cod de procedură civilă, nici un fel de probe nu au pentru instanța judecătorească o forţă probantă prestabilită fără aprecierea lor. Fiecare probă se apreciază de instanță privitor la pertinența, admisibilitatea, veridicitatea ei, iar toate probele în ansamblu, privitor la legătura lor reciprocă şi suficientă pentru soluționarea pricinii. Ca rezultat al aprecierii probelor, instanța judecătorească este obligată să reflecte în hotărâre motivele concluziilor sale privind admiterea unor probe şi respingerea altor probe, precum şi argumentarea preferinței unor probe faţă de altele.

În conformitate cu art. 239 Cod de procedură civilă, hotărârea judecătorească trebuie să fie legală şi întemeiată. Instanţa îşi întemeiază hotărârea numai pe circumstanţele constatate nemijlocit de instanţă şi pe probele cercetate în şedinţa de judecată.

În conformitate cu art. 241 alin.(5), (6) Cod de procedură civilă, în motivare se indică: circumstanţele pricinii, constatate de instanţă, probele pe care se întemeiază concluziile ei privitoare la aceste circumstanţe, argumentele invocate de instanţă la 6 respingerea unor probe, legile de care s-a călăuzit instanţa. Dispozitivul cuprinde concluzia instanţei judecătoreşti privind admiterea sau respingerea integrală sau parţială a acţiunii, repartizarea cheltuielilor de judecată, calea şi termenul de atac al hotărârii.

Examinând legalitatea și temeinicia hotărârii contestate prin prisma motivelor invocate în apel, în coroborare cu materialele cauzei și normele de drept aplicabile raportului juridic litigios, Completul judiciar reține că prima instanță a aplicat greșit principiile funcționale ale dreptului procesual civil, iar omisiunile indicate supra pot fi corectate doar prin reexaminarea cauzei de către instanța de fond.

Din ansamblul probelor administrate rezultă fără echivoc că la 26 iunie 2024, lichidatorul debitorului SRL „Lupușor Grup” (în procedură simplificată a falimentului), Irina Selevestru, a înaintat cerere de chemare în judecată împotriva pârâtei Rusu Natalia cu privire la atragerea la răspundere subsidiară a membrilor organelor de conducere.

În cererea de chemare în judecată, lichidatorul debitorului SRL „Lupușor Grup” (în procedură simplificată a falimentului), Irina Selevestru a indicat adresele pârâtei: *****, precum și mun. Chișinău, ***** (adresă unde pârâta își are viza de reședință conform buletinului de identitate și unde locuiește de fapt).

Instanța de judecată a expediat citațiile doar la adresa din *****.

Conform filei dosarului 50, pe avizul de recepție nr. DS 8*****AS din 2 octombrie 2024, este aplicată o semnătură cu numele ”Vicol”.

Prin încheierea din 1 iulie 2024, instanța de fond, a stabilit ședința de pregătire a cauzei pentru data de 11 noiembrie 2024, ora 10:30.

Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul Central) din 11 noiembrie 2024, s-a admis cererea depusă de lichidatorul debitorului SRL „Lupuşor Grup” în procedură simplificată a falimentului, Irina Selevestru împotriva Nataliei Rusu cu privire la atragerea la răspundere subsidiară a membrului organelor de conducere a debitorului și încasarea sumei.

S-a atras la răspundere subsidiară administratorul statutar și asociatul Natalia Rusu al debitorului insolvabil SRL „Lupuşor Grup” în procedură simplificată a falimentului.

S-a încasat din contul Nataliei Rusu în contul debitorului insolvabil SRL „Lupuşor Grup”, suma de 1 407 620,37 lei, cu titlu de creanțe validate în cadrul procesului de insolvabilitate în privința debitorului.

S-a încasat din contul Nataliei Rusu în beneficiul Statului taxa de stat în mărime de 42 778,58 lei.

Dispozitivul hotărârii a fost expediat la adresa din *****, cu aviz de recepție DS*****AS, fiind recepționat 19 noiembrie 2024, aplicată semnătura ”Vicol”.

Colegiul judiciar, atestă că Rusu Natalia, nu a fost citată în cadrul ședinței de judecată și nici nu a avut posibilitatea legală de a depune probe la materialele dosarului sau de a prezenta contra-argumente la cele invocate de către lichidatorul Selevestru Irina.

Astfel, instanţa de apel consideră oportun de a reitera prevederile art. 6 alin. (1) - (4) din Legea insolvabilităţii nr. 149 din 29 iunie 2012, conform căruia, ***citarea participanţilor la proces se efectuează de către instanţa de insolvabilitate din oficiu***. În procedurile contencioase reglementate de prezenta lege vor fi citate în calitate de părţi numai persoanele ale căror drepturi sau interese sunt supuse spre soluţionare instanţei de insolvabilitate în condiţii de contradictorialitate.

În celelalte cazuri, se aplică dispoziţiile din Codul de procedură civilă referitoare la procedura necontencioasă în măsura în care nu contravin unor dispoziţii expres prevăzute de prezenta lege. Notificarea şi înştiinţarea, cu excepţia cazului în care sarcina notificării şi a înştiinţării aparţine unor alte organe care aplică procedura, precum şi convocările prevăzute de prezenta lege cad în sarcina administratorului provizoriu sau administratorului insolvabilităţii, sau a lichidatorului, după caz. Notificările şi înştiinţările se fac prin scrisori recomandate, iar în cazurile expres prevăzute de prezenta lege şi prin publicare în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Aceleaşi reglementări sunt stipulate şi la art. 105 alin. (1) din Codul de procedură civilă, care indică că citaţia şi înştiinţarea se trimit prin scrisoare recomandată cu aviz de primire sau prin persoana împuternicită de judecată. Data înmînării citaţiei sau înştiinţării se înscrie pe citaţie sau înştiinţare în partea care se înmînează destinatarului, precum şi pe cotor, care se restituie instanţei.

Completul judiciar menționează că scopul exercitării căilor de atac, constă în declanșarea mecanismului de control judiciar în privința temeiniciei și legalității actelor judecătorești emise de către instanțele inferioare. Astfel, controlul judiciar se realizează în baza argumentelor de ilegalitate sau netemeinicie invocate de către persoana interesată, cu excepția încălcărilor de ordin procedural care pot fi invocate și din oficiu de către instanța de apel.

Totodată, în conformitate cu art. 25 alin.(1) Cod de procedură civilă, instanţa trebuie să cerceteze direct şi nemijlocit probele, să asculte explicațiile părților şi intervenienților, depozițiile martorilor, concluziile expertului, consultațiile şi explicațiile specialistului, să ia cunoștință de înscrisuri, să cerceteze probele materiale, să audieze înregistrările audio şi să vizioneze înregistrările video, să emită hotărârea numai în temeiul circumstanțelor constatate şi al probelor cercetate şi verificate în ședință de judecată.

În această ordine de idei, Completul specializat reține că instanța de fond pentru a concluziona referitor la posibilitatea admiterii sau respingerii acțiunii, urma să verifice cerințele prin prisma argumentelor şi probelor tuturor părților din litigiu, rezultând din prevederile art. 130 alin. (1) Cod de procedură civilă.

Reieșind din rolului diriguitor prevăzut de art. 26 Cod de procedură civilă, instanța de fond avea obligația de a asigura citarea corespunzătoare a tuturor participanților la proces, prin întreprinderea tuturor demersurilor și utilizarea mijloacelor de comunicare prevăzute de lege, or, norma legală menționată prevede că, *procesele civile se desfăşoară pe principiul contradictorialităţii şi egalităţii părţilor în drepturile procedurale.*

Contradictorialitatea presupune organizarea procesului astfel încât părţile şi ceilalţi participanţi la proces să aibă posibilitatea de a-şi formula, argumenta şi dovedi poziţia în proces, de a alege modalităţile şi mijloacele susţinerii ei de sine stătător şi independent de instanţă, de alte organe şi persoane, de a-şi expune opinia asupra oricărei probleme de fapt şi de drept care are legătură cu cauza dată judecăţii şi de a-şi expune punctul de vedere asupra iniţiativelor instanţei.

Instanţa care judecă cauza îşi păstrează imparţialitatea şi obiectivitatea, creează condiţii pentru exercitarea drepturilor participanţilor la proces, pentru cercetarea obiectivă a circumstanţelor reale ale cauzei.

Egalitatea părţilor în drepturile procedurale este garantată prin lege şi se asigură de către instanţă prin crearea posibilităţilor egale, suficiente şi adecvate de folosire a tuturor mijloacelor procedurale pentru susţinerea poziţiei asupra circumstanţelor de fapt şi de drept, astfel încât nici una dintre părţi să nu fie defavorizată în raport cu cealaltă.

Prin urmare, instanţa de apel reține că hotărârea atacată este afectată de un viciu de procedură major, derivat din neîndeplinirea exigențelor privind citarea legală a apelantei Rusu Natalia, or, din materialele cauzei se atestă lipsa dovezilor de înștiințare a părții despre locul, data și ora ședinței de judecată, fapt ce a condus la examinarea cauzei în absența acesteia.

Prin urmare, instanța de fond a privat partea de posibilitatea reală de a-și exercita drepturile procesuale și de a formula apărări, generând o ingerință în dreptul la un proces echitabil, garantat de art. 6 CEDO și art. 26 din Constituție.

Așadar, o atare omisiune procesuală constituie un temei necondiționat de casare, impunând restituirea cauzei spre rejudecare pentru asigurarea garanțiilor de apărare.

De menționat că, remiterea cauzei la rejudecare servește totodată la restabilirea încrederii în actul de justiție, oferind certitudinea că nicio persoană nu poate fi obligată la plata unor sume considerabile fără a fi fost „auzită” (*audiatur et altera pars*).

Completul specializat reiterează că, respectarea dreptului la un proces echitabil nu se rezumă la simpla pronunțare a unei soluții, ci presupune garantarea posibilității fiecărei părți de a-și prezenta argumentele în fața primei instanțe, motiv pentru care rejudecarea cauzei este singura cale legală de a restabili echilibrul procesual.

La fel, instanța de apel subliniază că misiunea sa constituțională este de a exercita un control de legalitate și temeinicie asupra unei hotărâri judecătorești deja fundamentate pe un probatoriu contradictoriu. În speță, neparticiparea apelantei la procesul de fond, cauzată de eroarea de citare, a generat un document judiciar care nu reflectă o analiză a tuturor elementelor de fapt și de drept ale cauzei.

Prin urmare, instanța de apel nu se poate substitui instanței de fond în prima examinare a apărărilor pârâtei/apelante, deoarece acest lucru ar echivala cu transformarea apelului într-o primă și ultimă instanță de fond pe aceste segmente de apărare, privând părțile de un control judiciar ulterior asupra acestor aspecte.

Deși, Codul de procedură civilă permite administrarea unor probe noi în apel, această posibilitate este una de excepție și nu poate fi utilizată pentru a remedia integral lipsa cercetării judecătorești din prima instanță. Or, o eventuală cercetare a întregului material probator direct în instanța de apel ar denatura natura acestei căi de atac, transformând-o într-o judecată de fond ab initio.

Aşadar, instanța de apel constată că nu poate valida o hotărâre în care elementele esențiale ale răspunderii (vinovăția, legătura de cauzalitate și prejudiciul cert de 1 407 620,37 lei) nu au fost trecute prin „filtrul” contradictorialității în fața judecătorului de primă instanță, iar, remiterea cauzei la rejudecare reprezintă singura modalitate de a asigura apelantei un remediu efectiv în fața unei instanțe independente. Or, simpla examinare a argumentelor sale în calea de atac nu poate acoperi viciul lipsei de apărare de la prima etapă procesuală.

În concluzie, instanța de apel subliniază că respectarea procedurii nu este un formalism excesiv, ci fundamentul statului de drept, motiv pentru care orice hotărâre pronunțată cu ignorarea dreptului la apărare este nulă de drept și impune refacerea întregului proces de la etapa viciată.

Reieșind din circumstanțele speței, Completul specializat în materie de insolvabilitate, reorganizare și dizolvare a persoanelor juridice al Colegiului civil, comercial și de contencios administrative al Curții de Apel Centru, reiterează că judecarea cauzei fără citarea tuturor participanţilor la proces, ar putea submina principiul echităţii procedurii civile şi îngrădi în mod inacceptabil dreptul subiecţilor la un proces echitabil, contrar standardelor înserate în art. 6 din Convenţia Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului şi a Libertăţilor Fundamentale.

De notat că dreptul de acces la un tribunal constituie un element inerent al tuturor garanţiilor procedurale prevăzute în Convenţie (CEDO, hot. Campbell şi Fell vs. Marea Britanie din 25.02.1982). Or, cum drepturile fundamentale trebuie garantate într-o manieră concretă şi reală, iar nu iluzorie şi teoretică, imposibilitatea concretă de sesizare a unei instanţe de către persoana interesată constituie o încălcare a dreptului acesteia de acces la justiţie (CEDO, hot. Âirey vs. Irlanda din 09.10.1979).

În final, Completul specializat reiterează că având în vedere cumulul de vicii procedurale la capitolul ce ține de comunicarea actelor de procedură, rejudecarea cauzei de către prima instanță este singura soluție capabilă să garanteze un proces echitabil și să asigure o hotărâre temeinică.

Din considerentele menționate, Completul judiciar specializat ajunge la concluzia de a admite apelul declarat și de a casa integral hotărârea instanței de insolvabilitate, cu remiterea cauzei la rejudecare în instanța de fond, în alt complet de judecată.

În conformitate cu prevederile art.1 alin.(4), art.5 alin.(9) din Legea insolvabilității, art.385, 389-390, 394 Cod de procedură civilă, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în materie de insolvabilitate, reorganizare și dizolvare a persoanelor juridice al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Centru,-

D E C I D E :

Se admite apelul declarat de Rusu Natalia.

Se casează hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul Central) din 11 noiembrie 2024, adoptată în cauza de insolvabilitate la cererea depusă de lichidatorul debitorului SRL „Lupușor Grup” în procedură simplificată a falimentului, Irina Selevestru împotriva Nataliei Rusu cu privire la atragerea la răspundere subsidiară a membrului organelor de conducere a debitorului și încasarea sumei, ***cu restituirea cauzei la rejudecare la Judecătoria Chișinău, sediul Central, în alt complet de judecată.***

Decizia nu se supune recursului, este definitivă și irevocabilă de la pronunțare.

Președintele completului,
Judecător Sîrbu Victoria

Judecătorii: Cașcaval Andrei

Bagrin Lucia